

ישיבת המתמידים "מאור שרגא"
בנשיאות כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א
רמת ויז'ניץ חיפה

בס"ד

אדר ב' תשפ"ב

פרשת "ויקרא"

"וידבר ד' אליו מאהל מועד לאמר" (א' א'). אמרו חז"ל (חולין פ"ט) מאי דכתיב (תהלים נ"ח) "האמנם אלם צדק תדברון", מה אומנותו של אדם בעוה"ז ישים עצמו כאלם, יכול אף לדברי תורה, תלמוד לומר צדק תדברון. וזה רמז כאן בפסוק: "וידבר" מתי טוב הדיבור, בעת "ד' אליו" היינו דברי תורה, אבל "אהל מועד לאמר" ר"ת 'אלם' לדברים בטלים שאינם ד' אליו, יעשה עצמו כאלם.

(דמשק אליעזר)

*

"תקריבו את קרבנכם" (א' ב'). מפרש רש"י: מלמד ששנים מתנדבים עולה בשותפות. קרבן של שלימות יתכן רק כשאין אדם פורש מכלל ישראל, אלא רוחש הוא ידידות וחיבה לכל אדם מישראל, משתתף בציבור היהודי ומבטל את עצמו בפניו. ע"י היות 'שנים' – בצוותא עם עוד יהודים, ו'בשותפות' עם כלל ישראל, אפשר לנדב עולה אמיתית.

(ישמח ישראל)

*

"אם עולה קרבנו מן הבקר זכר תמים" (א' ג'). אם אדם רוצה לעלות למדרגת עובד ד', אז צריך להתחיל מן הבקר, שהמחשבה הראשונה תהיה טובה, "זכר תמים" לזכור מה שכותב רש"י עה"פ (דברים י"ח י"ג) "תמים תהיה עם ד' אלקיך". (עיי"ש)

(אמרי חיים)

*

"אם עולה קרבנו... יקריב אותו לרצונו" (א' ג'). אם אדם רוצה להגביה עצמו משפל המדרגה להתעלות ולהתרומם – "יקריב אותו לרצונו" יקריב את רצונו לפני ד'.

(המגיד ממעזריטש)

*

"על כל קרבנדך תקריב מלח" (ב' י"ג). מדוע מלח? אלא הקרבן מעלה ומרומם את הבריאה. שכן כולה נפגמה על ידי החטא, וכולה מתעלה ע"י התשובה והקרבן. והנה הבריאה נחלקת לארבעה חלקים: דומם, צומח, חי, ומדבר, ולארבעתם חלק בקרבן: האדם (מדבר) מקריב בהמה (חי) ועימה מנסכים נסכים (מן הצומח) ובזקקים עליה מלח (דומם) – ובכך התעלו כל חלקי הבריאה.

(רבנו חיים ויטאל זצ"ל)

*

"והיה כי יחטא ואשם" (ה' כ"ג). דרשו חז"ל (בר"ר מ"ב ג') אין והיה אלא לשון שמחה. לכאורה איזה שמחה שייך אצל "יחטא ואשם"? אלא הפי' "והיה" השמחה בזה תהיה "כי יחטא ואשם" כשיכיר בעצמו לשוב ולדעת שחטא ולהתוודות.

(אילנא דחיי)

*

"אדם כי יקריב" - הקרבנות

"אדם כי יקריב מכם קרבן לדי' "א' ב'". בזמן שבית המקדש היה קיים יכל אדם להקריב קרבן לדי'. אך בזמן הזה שאין בית במקדש, אין כוהנים, ואין קרבנות – אעפ"כ יכול אדם להקריב קרבנות כל יום ב- ג' אופנים אלו:

א. ע"י תפילה - אמרו חז"ל (ברכות כ"ו): תפילות נגד תמידים תקנום, וכמש"כ (הושע י"ד) "ונשלמה פרים שפתינו".

ב. ע"י תורה - אמרו חז"ל (מנחות ק"י): כל העוסק בתורה כאלו הקריב עולה, מנחה, וכו'.

ג. ע"י אכילה - אמרו חז"ל (מנחות צ"ז): בזמן שבית המקדש קיים מזבח מכפר על האדם, ועכשיו שולחנו של אדם מכפר עליו.

וכמו בקרבן נאמר (ויקרא ב' י"ג) "על כל קרבנד תקריב מלח", כך בג' דברים אלו צריך את ה'מלח' שיהיה עם 'טעם', דהיינו:

להתפלל עם **כוונה**, [ע"י שו"ע או"ח סימן צ"ח סעיף ד'].
ללמוד תורה עם **שמחה**, [כמש"כ "פקודי ד' ישרים משמחי לבי"].

לאכול ולומר **דברי תורה**, [אמרו חז"ל (אבות פ"ג) ג' שאכלו ולא אמרו ד"ת וכו', וכפי' התוי"ט שם]

כאשר אדם חוטא, אזי הוא מתרחק מהשי"ת, וכאשר הוא שב בתשובה שלימה ומביא קרבן, אזי הוא מתקרב להשי"ת, זה פירושו של 'קרבן' התקרבות להשי"ת.

ע"י ג' דברים אלו צריך אדם להתקרב להשי"ת, ואזי זוכה להקריב כל יום קרבנות, ולהיות כהן ב'בית מקדש מעט' בזמן הזה.

(באר יחיאל)

*

דע מה שתשיב

"ויקרא אל משה" (ויקרא א' א'). אחד מאומות העולם שאל פעם יהודי: מדוע אצל בלעם בא הקב"ה לקראתו כמש"כ (במדבר כ"ג ד') "ויקר אלקים אל בלעם", ואצל משה רבנו לא בא הקב"ה לקראתו, אלא היה רגיל לקרוא לו כמש"כ "ויקרא אל משה"? לכאורה משמע שבלעם היה יותר חשוב?

ענה לו היהודי: משל למה הדבר דומה, למלך גדול וחשוב היושב בארמון הפאר, והנה בא מצורע אל פתח החצר וקורא בשער שרוצה לדבר עם המלך. באו ואמרו למלך, אמר המלך: אל תניחוהו להיכנס פן ילכלך את ארמוני, אלא אני יוצא אליו החוצה. אבל כשאוהבו של המלך בא אליו, הוא מניחו להיכנס אליו לפני ולפנים, והמלך אינו זז ממקומו. לכן אצל בלעם יצא הקב"ה לקראתו, משא"כ אצל משה רבנו קרא לו הקב"ה שיכנס לפני ולפנים.

(זוהר ח"ג פ' בלק, דעת זקנים – במדבר כ"ג ד')

*

עבדו את ד' בשמחה

פנינים למגילת אסתר

"ומרדכי לא יכרע ולא ישתחוה" (ג' ב'). לכאורה היה צריך לומר "לא כרע ולא השתחוה", לשון עבר ולא לשון עתיד? אלא מרדכי רמז לדורות – שאסור לכרוע ואסור להשתחוות ולהיכנע לאף 'המן' בכל דור ודור, לכן נאמר "לא יכרע ולא ישתחוה" בלשון עתיד. (ספה"ק)

*

"ישנו עם אחד מפוזר ומפורד בין העמים" (ג' ח'). המן טען שהיהודים הם עם מפוזר ומפורד – אין בהם אחדות, לכן אמרה אסתר למרדכי: "לך כנוס" שיהיה אחדות בין היהודים. (עמוד האמת)

*

"ודתיהם שונות מכל עם" (ג' ח'). "ודתיהם" – כך היא דתם, "שונות מכל עם" – שיהיו שונים מכל עם. (רבי בונים מפשיסחא)

*

"ויאמר המלך לאסתר במשתה היין מה שאלתך וינתן לך" (ה' ו'). רמז שישראל נענים לא רק בשעת תפילתם, כי אם גם בשעת שמחה של קדושה, כאשר הם מתכנסים ל"משתה היין" – לסעודת מרעים ושותים לחיים, אז אומר "המלך" הקב"ה, ל"אסתר" לכנסת ישראל, "מה שאלתכם – וינתן לכם".

*

"והמן בא...לאמר למלך לתלות את מרדכי על העץ אשר הכין לו" (ו' ד'). דרשו חז"ל (מגילה ט"ז) לו הכין לצורך עצמו. כי מצוה צריכה 'הכנה' משא"כ עבירה הנעשית פתאום, לכן למדו חז"ל מהפסוק שלעצמו הכין, כי אם היתה כאן 'הכנה' מוכרחת זאת להיות מצוה, ובהכינו לעצמו את העץ עשה הכנה למצות מחיית עמלק.

*

"אם מזרע היהודים מרדכי...נפול תפול לפניו" (ו' י"ג). אמרו חז"ל (מגילה ט"ז) בשעה שהמן בא להלביש את מרדכי את הלבוש ולהרכיבו על הסוס כדבר המלך, למד מרדכי עם תלמידיו הלכות קמיצה, וידוע הקמיצה נעשתה בצורה כזו שכל מה שנותר ונשתייר לא נכלל במנחה. נשאלת השאלה: הרי השיריים הם תמיד המיעוט, ואילו כאן הקומץ הוא שהיה המיעוט? אלא אומרים חז"ל שבקומץ המנחה היתה האיכות ולא הכמות, והכוונה בזה – כשאיימה על עם ישראל הגזירה הנוראה "להשמיד להרוג ולאבד", קיבץ ואסף מסביבו מרדכי היהודי את תלמידיו והסביר להם הלכות קמיצה ושיריים, הוא הדגיש להם שהעיקר אינו הכמות אלא האיכות, המיעוט של עם ישראל העומד בתורתו ויראתו, מורם ונישא מכל העמים המאיימים עליו. וזרש הסבירה זאת להמן: "אם מזרע היהודים מרדכי" – אם מרדכי שואב כוחו מתלמידיו הצעירים והולך בכוחם, אז "נפול תפול לפניו" – מוכרח אתה לנחול תבוסה.

*

"ליהודים היתה אורה ושמחה וששון ויקר" (ח' ט"ז). דרשו חז"ל (מגילה ט"ז) אורה זו תורה, שמחה זה יו"ט, ששון זו מילה, ויקר אלו תפילין. ולפי זה למה שינה הפסוק ולא אמר: "ליהודים היתה תורה יום טוב מילה ותפילין"? אלא זה עצמו היה הגאולה וישועה הרוחנית של ישראל, אשר זכו לניסים בכח התשובה נתעלו והרגישו בנפשם כי תורה זה אורה, יום טוב זה שמחה, מילה זה ששון, ותפילין הם יקר. (שפ"א)

*

"ויעשו בשונאיהם כרצונם" (ט' ה'). כמו שהשונאים רצו לעשות ביהודים, כן עשו היהודים בשונאיהם. (אלשיך הק')

*

"ובבזה לא שלחו את ידם" (ט' י'). בשביל העניים היה זה נסיון גדול שלא לקחו מהביזה, ובשכר זה זכו לדורות כי בכל פורים יהנו ממתנות לאביונים ללא בדיקה, אלא כל הפושט יד נותנים לו. (ראמ"מ)

*

"ורצוי לרב אחיו" (י' ג'). "ורצוי" רוצה היה, "לרב אחיו" להרבות האחוה בישראל. (בית אהרן)

* * *

רמזים לפורים

* **מרדכי** מן התורה מנין? שנאמר (שמות ל' כ"ג) "מר דרור" ומתרגמיהן "מירא דכיא".

* **אסתר** מן התורה מנין? שנאמר (דברים ל"א י"ח) "ואנכי הסתר אסתיר פני".

* **המן** מן התורה מנין? שנאמר (בראשית ג' י"א) "המן העץ". (חולין קל"ט)

* **פורים** מן התורה מנין? שנאמר (שמות כ"ג ט"ו) "את חג המצות תשמור... ממצרים ולא יראו פני ריקם" ר"ת פורים, ונרמז בפסוק זה כי פורים הוא דרך לפסח.

* רמז לכל המועדים בפורים בשמם ובעניינם:

פסח – מעבדות לחרות, כמו בפסח.

וסוכות – רבים מעמי הארץ מתייהדים ונכנסים תחת כנפי השכינה, כמו בסוכות שחשו בצל ענני הכבוד וכנפי השכינה.

ראש השנה – ספרי חיים וספרי מתים נפתחו אז, כמו בראש השנה.

יום כיפור – מחילת עוונות לאותו דור, כמו ביום כיפורים.

מתן תורה – הדר קבלוה ברצון, כמו בשבועות מתן תורה. (ספה"ק)

* * *

"איהוים היתה אורה ושמחה וששון ויקר"